

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης

στη Γαλλία

Κοινωνική Ευρώπη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	6
Εισαγωγή	6
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας	7
Χρηματοδότηση.....	7
Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	8
Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη	9
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	9
Τι καλύπτεται;	9
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	10
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	11
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα	12
Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	12
Τι καλύπτεται;	12
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	12
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	12
Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	14
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	14
Τι καλύπτεται;	14
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές μητρότητας και πατρότητας;.....	15
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	15
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	16
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;	16
Τι καλύπτεται;	16
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;	16
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	16
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	18
Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;	18
Τι καλύπτεται;	18
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;.....	19

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	19
Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	21
Πότε δικαιούστε επίδομα επιζώντων;.....	21
Τι καλύπτεται;	21
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;.....	22
Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	22
Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες	24
Πότε δικαιούστε παροχές;.....	24
Τι καλύπτεται;	24
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	25
Το δικαίωμά σας σε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	25
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα	27
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;.....	27
Τι καλύπτεται;	27
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	27
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	28
Κεφάλαιο X: Ανεργία.....	29
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;.....	29
Τι καλύπτεται;	29
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;	29
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	29
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι.....	31
Πότε δικαιούστε επίδομα λόγω ελάχιστων πόρων;.....	31
Τι καλύπτεται;	32
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων;	32
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	32
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	34
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	34
Τι καλύπτεται;	34
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	35

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	35
Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι.....	37
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα.....	40

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Εισαγωγή

Το γαλλικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνει πέντε βασικά σκέλη:

- το γενικό καθεστώς, το οποίο καλύπτει τους περισσότερους μισθωτούς, καθώς και άλλες κατηγορίες (φοιτητές, δικαιούχους ορισμένων παροχών, απλούς κατοίκους) που με την πάροδο του χρόνου ενσωματώθηκαν στο καθεστώς αυτό ·
- τα ειδικά καθεστώτα των μισθωτών, εκ των οποίων ορισμένα καλύπτουν όλους τους κινδύνους και άλλα καλύπτουν μόνο την ασφάλιση γήρατος (οπότε οι ασφαλισμένοι υπάγονται στο γενικό καθεστώς σε ό,τι αφορά τους λοιπούς κινδύνους) ·
- το γεωργικό καθεστώς, που καλύπτει όλους τους κινδύνους, προβλέποντας χωριστή διαχείριση για τους κατόχους εκμεταλλεύσεων και τους μισθωτούς του τομέα της γεωργίας ·
- τα καθεστώτα των αυτοαπασχολούμενων σε άλλους τομείς πλην της γεωργίας: τρία ανεξάρτητα καθεστώτα ασφάλισης γήρατος (βιοτέχνες, έμποροι και βιομήχανοι και ελεύθεροι επαγγελματίες) και ένα καθεστώς ασφάλισης ασθένειας ·
- τα καθεστώτα ανεργίας και τα υποχρεωτικά συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά καθεστώτα.

Το γενικό καθεστώς περιλαμβάνει τέσσερις κλάδους:

- τον κλάδο ασθένειας, μητρότητας, αναπηρίας και θανάτου ·
- τον κλάδο εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών ·
- τον κλάδο γήρατος ·
- τον κλάδο οικογένειας.

Τέλος, υπάρχουν συμπληρωματικά συλλογικά καθεστώτα, στα οποία η υπαγωγή είναι υποχρεωτική ή προαιρετική. Τα καθεστώτα αυτά είναι θεσπισμένα σε επαγγελματικό πλαίσιο (επιχειρήσεις ή κλάδος απασχόλησης), με αντικείμενο κυρίως την ασφάλιση γήρατος, ασθένειας ή αναπηρίας.

Τα διάφορα αυτά καθεστώτα μπορούν να συμπληρωθούν σε ατομικό επίπεδο από ατομικές ασφαλίσεις.

Υπαγωγή στο καθεστώς ασφάλισης

Αν εργάζεστε για κάποιον εργοδότη, αυτός θα διεκπεραιώσει τις απαραίτητες διατυπώσεις για την υπαγωγή σας στην κοινωνική ασφάλιση, στην ασφάλιση ανεργίας και στο συμπληρωματικό συνταξιοδοτικό καθεστώς. Αν είστε αυτοαπασχολούμενος, θα διεκπεραιώσετε ο ίδιος τις διατυπώσεις δήλωσης.

Προσφυγές

Σε περίπτωση διαφοράς με το ταμείο σας (*caisse*), έχετε δικαίωμα να προσφύγετε στην Επιτροπή φιλικού διακανονισμού (*commission de recours amiable – CRA*) στην οποία υπάγεστε. Η προσφυγή πρέπει να κατατεθεί εντός προθεσμίας δύο μηνών από την ημερομηνία της κοινοποίησης της απόφασης με την οποία διαφωνείτε. Αν η CRA απορρίψει την αίτησή σας, μπορείτε να προσφύγετε στο δικαστήριο υποθέσεων κοινωνικής ασφάλισης (*tribunal des affaires de la sécurité sociale*) εντός δύο μηνών. Αν δεν κινήσετε αυτή τη διαδικασία, η απόφαση της επιτροπής φιλικού διακανονισμού του ταμείου σας είναι οριστική.

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Τα διάφορα αυτά καθεστάτα τελούν υπό την εποπτεία των αρμόδιων υπουργείων για την κοινωνική ασφάλιση, τη γεωργία, την εργασία και τον προϋπολογισμό.

Το εθνικό ταμείο ασφάλισης ασθενείας μισθωτών (*Caisse nationale d'assurance maladie des travailleurs salariés (CNAMTS)*) διαχειρίζεται χωριστά τους δύο πρώτους κλάδους. Σε τοπικό επίπεδο και υπό την εποπτεία του CNAMTS υπάρχουν δύο είδη οργανισμών χωρίς ιεραρχική σχέση μεταξύ τους: Τα ταμεία συνταξιοδοτικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας στην εργασία (*caisses d'assurance retraite et de la santé au travail (CARSAT)*) και τα πρωτοβάθμια ταμεία ασφάλισης ασθενείας.

Ο κλάδος γήρατος τελεί υπό τη διαχείριση του Εθνικού ταμείου ασφάλισης γήρατος (*Caisse nationale d'assurance vieillesse (CNAV)*), που έχει παραχωρήσει ορισμένες από τις αρμοδιότητές του στα ταμεία συνταξιοδοτικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας στην εργασία (*caisses d'assurance retraite et de la santé au travail (CARSAT)*).

Ο κλάδος οικογένειας τελεί υπό τη διαχείριση του Εθνικού ταμείου οικογενειακών επιδομάτων (*Caisse nationale des allocations familiales - CNAF*), το οποίο εποπτεύει τα ταμεία οικογενειακών επιδομάτων.

Η είσπραξη των εισφορών πραγματοποιείται σε τοπικό επίπεδο από τα γραφεία είσπραξης εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και οικογενειακών επιδομάτων (*URSSAF*). Αυτά τελούν υπό την εποπτεία της κεντρικής υπηρεσίας οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης (*Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)*), έργο της οποίας είναι να παρακολουθεί την ταμειακή κατάσταση κάθε κλάδου με βάση τη λογιστική πρόβλεψη και υλοποίηση.

Το συμβατικό καθεστώς ασφάλισης ανεργίας τελεί υπό τη διαχείριση της εθνικής ένωσης για την απασχόληση στη βιομηχανία και το εμπόριο (*Union nationale pour l'emploi dans l'industrie et le commerce (Unedic)*), η οποία αναθέτει την καταβολή των παροχών στην υπηρεσία απασχόλησης (*Pôle emploi*) και την είσπραξη των εισφορών στα *URSSAF*.

Πέραν της βασικής ασφάλισης γήρατος, για τους μισθωτούς προβλέπονται και υποχρεωτικά συμπληρωματικά καθεστάτα σε αναδιανεμητική βάση, όπως τα συμβατικά καθεστάτα που παρέχονται από την Ένωση συμπληρωματικών καθεστώτων συνταξιοδότησης για μισθωτούς (*Association des régimes de retraite complémentaire des salariés (ARRCO)*) και τη Γενική ένωση φορέων συνταξιοδότησης στελεχών (*Association générale des institutions de retraite des cadres (AGIRC)*) και για τους αυτοαπασχολούμενους. Τα υποχρεωτικά βασικά και συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά καθεστάτα για τους αυτοαπασχολούμενους τελούν υπό τη διαχείριση διαφόρων ταμείων, όπως το Καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων (*Régime social des indépendants (RSI)*), το Γεωργικό ταμείο κοινωνικής αλληλασφάλισης (*Mutualité sociale agricole (MSA)*) και το Εθνικό ταμείο ασφάλισης γήρατος για τους ελεύθερους επαγγελματίες (*Assurance vieillesse des professions libérales (CNAVPL)*).

Χρηματοδότηση

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης χρηματοδοτείται από τις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλουν οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι και από τα γενικά φορολογικά έσοδα.

Συνεισφορές

Πρέπει να καταβάλλετε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, των οποίων το ποσό αποτελεί ποσοστό του μισθού σας. Ο εργοδότης σας παρακρατεί αυτές τις εισφορές από το μισθό σας και τις αποδίδει στον αρμόδιο οργανισμό είσπραξης. Αν είστε αυτοαπασχολούμενος,

καταβάλλετε ο ίδιος τις εισφορές, που υπολογίζονται επί του εισοδήματος από την επαγγελματική σας δραστηριότητα.

Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση σε κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.
- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.
- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξαγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Υγειονομική περίθαλψη δικαιούνται όσοι ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα (μισθωτή ή μη μισθωτή) ή όσοι κατοικούν σταθερά και νόμιμα στο γαλλικό έδαφος, καθώς και τα άτομα που συντηρούνται από αυτούς.

Κριτήρια επιλεξιμότητας

Η θεμελίωση δικαιώματος γίνεται πρωτίστως βάσει ενός επαγγελματικού ή ισοδύναμου κριτηρίου. Εξαρτάται από ορισμένες προϋποθέσεις: ποσοστάσεις δεδουλευμένων ωρών εργασίας ή ποσό εισφορών. Όσοι παύουν να πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης με την ιδιότητα του ασφαλισμένου ή του δικαιούχου εξακολουθούν να δικαιούνται τις παροχές σε είδος του προηγούμενου καθεστώτος για 1 έτος, μέχρις ότου να πληρούν και πάλι τις προϋποθέσεις υπαγωγής σε υποχρεωτικό καθεστώς.

Άλλα πρόσωπα που υπάγονται στο γενικό καθεστώς βάσει του κριτηρίου της κατοικίας καταβάλλουν ή όχι, ανάλογα με το εισόδημά τους, την ειδική εισφορά *CMU*.

Όσον αφορά την υγειονομική περίθαλψη, το γενικό καθεστώς καλύπτει το 85% των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα, των δημοσίων υπαλλήλων και των ατόμων που κατοικούν σταθερά και νόμιμα στη Γαλλία και δεν έχουν καμία άλλη κάλυψη. Οι παροχές σε είδος προς τους ασφαλισμένους του γεωργικού καθεστώτος και του καθεστώτος των μη μισθωτών εργαζομένων σε τομείς εκτός της γεωργίας είναι ευθυγραμμισμένες με τις παροχές του γενικού καθεστώτος.

Τι καλύπτεται;

Δικαιούστε απόδοση των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης για τον εαυτό σας και για πρόσωπα που συντηρείτε (σύζυγος, παιδιά κάτω των 20 ετών, σύντροφος, συντηρούμενο πρόσωπο που ζει στο σπίτι του ασφαλισμένου).

Τα διάφορα βασικά καθεστώτα καλύπτουν περίπου το 75% των ιατρικών εξόδων των νοικοκυριών.

Ένα μέρος της εν λόγω δαπάνης επιβαρύνει τον ασθενή, μέσω της οικονομικής συμμετοχής του (*ticket modérateur*). Ο ασθενής μπορεί ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις να απαλλάσσεται από αυτή, ειδικά για συγκεκριμένες ασθένειες για τις οποίες απαιτείται παρατεταμένη περίθαλψη και ιδιαίτερα δαπανηρή θεραπεία. Η εισφορά του ασθενούς είναι υψηλότερη σε περίπτωση που αυτός δεν ακολουθεί τη λεγόμενη «διαδρομή περίθαλψης» (*parcours de soins*).

Πέραν της συγκεκριμένης συμμετοχής του ασθενούς, αυτός επιβαρύνεται και με ορισμένες άλλες δαπάνες, και συγκεκριμένα: κατ' αποκοπή συμμετοχή σε έξοδα σοβαρών ιατρικών επεμβάσεων (*forfait actes lourds*)· κατ' αποκοπή συμμετοχή ανά ιατρική επέμβαση (*participation forfaitaire sur les actes médicaux*) και ιατρικά έξοδα υπέρβασης (*franchise médicale*) για φάρμακα, παραϊατρικές επεμβάσεις και ιατρικές μεταφορές.

Συμπληρωματική κάλυψη

Εάν δεν διαθέτετε συλλογική συμπληρωματική ασφάλιση μέσω του εργοδότη/της επιχειρήσεώς σας, μπορείτε να συνάψετε συμπληρωματική ασφάλιση με αλληλασφαλιστική εταιρεία, φορέα πρόνοιας ή ασφαλιστική εταιρεία, προκειμένου να καλύψετε, πλήρως ή εν

μέρει, το μέρος των εξόδων υγειονομικής περίθαλψης που δεν καλύπτεται από το υποχρεωτικό καθεστώς.

Εάν διαθέτετε περιορισμένα οικονομικά μέσα, μπορείτε να επωφεληθείτε από τη δωρεάν συμπληρωματική κάλυψη υγείας (*couverture maladie universelle complémentaire*), η οποία σας δίνει τη δυνατότητα πλήρους κάλυψης χωρίς προηγούμενες πληρωμές. Τέλος, εάν τα οικονομικά σας μέσα μόλις και υπερβαίνουν το όριο υπαγωγής στη συμπληρωματική καθολική κάλυψη υγείας, μπορείτε να λαμβάνετε οικονομική βοήθεια για την εν μέρει χρηματοδότηση της συμπληρωματικής σας κάλυψης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Κάθε ασθενής άνω των 16 ετών πρέπει να επιλέξει έναν θεράποντα ιατρό που θα τον κατευθύνει στην διαδρομή της περίθαλψης και θα συντονίζει τον ατομικό ιατρικό του φάκελο. Τα μέτρα αυτά δεν αφορούν τα παιδιά. Ο θεράπων ιατρός μπορεί να είναι γενικός ή ειδικός γιατρός, αρκεί ο ενδιαφερόμενος να δεχθεί να αναλάβει αυτό το ρόλο. Η αλλαγή θεράποντος ιατρού είναι δυνατή, αρκεί να υποβληθεί νέα δήλωση στο ταμείο ασφάλισης ασθενείας.

Ο θεράπων ιατρός τηρεί ενήμερο τον ιατρικό φάκελο και εκδίδει παραπεμπτικά για συμπληρωματικές ιατρικές εξετάσεις ή παραπέμπει σε άλλο γιατρό -τον ανταποκριτή γιατρό- ή στο νοσοκομείο ή και σε άλλο επαγγελματία του τομέα της υγείας (φυσιοθεραπευτή, νοσηλεύτη κ.λπ.). Τα έξοδα των ιατρικών πράξεων που εκτελούνται ή συστήνονται από τον θεράποντα ιατρό επιστρέφονται με το κανονικό ποσοστό, εφόσον βρίσκεστε εντός της διαδρομής συντονισμένης περίθαλψης.

Αντίθετα, αν δεν έχετε δηλώσει θεράποντα ιατρό ή αν συμβουλευθείτε απ' ευθείας έναν ειδικό, θα σας επιστραφούν λιγότερα χρήματα και θα επιβαρυνθείτε με μεγαλύτερο μέρος των εξόδων απ' ό,τι αν είχατε περάσει από τον θεράποντα ιατρό.

Ωστόσο, σε περίπτωση ιατρικού επειγόντος, απουσίας του θεράποντος ιατρού ή του αντικαταστάτη του και απομάκρυνσης από τον τόπο κατοικίας σας μπορείτε να συμβουλευθείτε άλλο γιατρό αντί του θεράποντος ιατρού σας. Τέλος, μπορείτε να συμβουλευθείτε κατ' ευθείαν γυναικολόγο, οφθαλμίατρο και ψυχίατρο, χωρίς να περάσετε πρώτα από τον θεράποντα ιατρό. Σε κάθε περίπτωση, ο γιατρός που θα συμβουλευθείτε θα διευκρινίσει την ακριβή σας κατάσταση στο φύλλο περίθαλψης.

Καταβολή των παροχών

Πληρώνετε τον επαγγελματία του τομέα της υγείας και του επιδεικνύετε την κάρτα σας ασφάλισης ασθενείας (*carte vitale*). Πρόκειται για μια έξυπνη κάρτα που βεβαιώνει το δικαίωμά σας στις παροχές. Χορηγείται σε κάθε άτομο άνω των 16 ετών και περιέχει όλες τις διοικητικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την απόδοση δαπανών περίθαλψης.

Έτσι, μπορεί να συνταχθεί ένα ηλεκτρονικό φύλλο περίθαλψης που αποστέλλεται απ' ευθείας μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή στο ταμείο ασθενείας σας. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιταχύνεται η διαδικασία απόδοσης δαπανών. Αν ο επαγγελματίας του τομέα της υγείας δεν έχει τον κατάλληλο εξοπλισμό για τη χρήση της έξυπνης κάρτας, συντάσσει το φύλλο περίθαλψης σε έντυπη μορφή, το οποίο πρέπει να υποβάλετε ο ίδιος στο ταμείο ασθενείας σας.

Το ταμείο ασθενείας σας θα σας αποδώσει τις δαπάνες σας για ιατρικές αμοιβές βάσει του κρατικού τιμολογίου που έχει εφαρμογή (*tarif de responsabilité*). Για ορισμένες πράξεις και ειδικές αγωγές απαιτείται η προηγούμενη συμφωνία του ταμείου ασφάλισης ασθενείας. Ο επαγγελματίας του τομέα της υγείας θα σας ενημερώσει αν χρειάζεται να ζητήσετε προηγούμενη έγκριση.

Τα φαρμακευτικά προϊόντα πρέπει να συνταγογραφούνται από τον γιατρό. Έχετε επίσης τη δυνατότητα να εξοφλήσετε απ' ευθείας ένα μέρος των εξόδων (σύστημα άμεσης εξόφλησης φαρμακευτικών εξόδων) επιδεικνύοντας την κάρτα σας ασφάλισης ασθένειας. Στην περίπτωση αυτή θα πληρώσετε στον φαρμακοποιό μόνο το μέρος των εξόδων που δεν επιστρέφονται από το ταμείο σας ασφάλισης ασθένειας.

Νοσηλεία

Μπορείτε να νοσηλευτείτε στο νοσοκομείο της επιλογής σας, αλλά αν πρόκειται για μη συμβεβλημένο εγκεκριμένο θεραπευτήριο, θα πρέπει να προκαταβάλετε όλα τα έξοδα. Ενημερωθείτε από το ταμείο ασθένειας σας.

Αν τα έξοδα νοσηλείας καλύπτονται κατά 100%, θα επιβαρυνθείτε με ένα ποσό συμμετοχής για κάθε ημέρα νοσηλείας σε νοσοκομείο ή ιατροκοινωνικό ίδρυμα (*forfait journalier*). Ωστόσο, ορισμένες κατηγορίες ατόμων απαλλάσσονται από την εν λόγω συμμετοχή, κυρίως οι έγκυες γυναίκες κατά τους 4 τελευταίους μήνες της εγκυμοσύνης και τα νεογέννητα, τα ανάπηρα παιδιά, οι ανάπηροι νέοι που φοιτούν σε ειδικά ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης ή εκπαίδευσης, καθώς και όσοι χρειάζονται νοσηλεία μετά από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια και οι δικαιούχοι της καθολικής κάλυψης ασθένειας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σχετικά με παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Παροχές ασθενείας σε χρήμα (ημερήσια επίδομα) χορηγούνται στα άτομα που, σύμφωνα με ιατρική γνώμάτευση, αδυνατούν να ασκήσουν επαγγελματική δραστηριότητα. Το επίδομα αυτό ισούται με ένα ποσοστό της απολεσθείσας αμοιβής.

Όλοι οι μισθωτοί δικαιούνται ημερήσιο επίδομα κατά τη διάρκεια περιόδου ανικανότητας για εργασία λόγω ασθένειας από την τέταρτη ημέρα διακοπής της εργασίας τους. Οι άνεργοι που λαμβάνουν επίδομα μπορούν επίσης να ζητήσουν ημερήσιο επίδομα. Αν χάσετε την ιδιότητα του ασφαλισμένου, εξακολουθείτε να δικαιούστε τις παροχές σε χρήμα της ασφάλισης ασθενείας για ένα έτος, εφόσον δεν υπάγεστε σε άλλο υποχρεωτικό καθεστώς.

Οι βιοτέχνες, οι έμποροι και οι βιομήχανοι μπορούν επίσης να λάβουν ημερήσιο επίδομα σε περίπτωση ασθένειας, αλλά οι χορηγούμενες παροχές είναι κατά τι διαφορετικές από τις παροχές προς τους μισθωτούς.

Κριτήρια επιλεξιμότητας

Το ημερήσιο επίδομα χορηγείται με την επιφύλαξη της καταβολής εισφορών ή της άσκησης δραστηριότητας για ένα ελάχιστο διάστημα. Για να λάβετε το ημερήσιο επίδομα ενδέχεται να κληθείτε να υποβληθείτε σε ιατρικούς ελέγχους από το ταμείο σας.

Τι καλύπτεται;

Το ημερήσιο επίδομα αντιστοιχεί σε ποσοστό (50 ή 66,66 % σε περίπτωση δικαιούχων με τρία παιδιά από την 31^η ημέρα μετά την παύση της εργασίας) του προηγούμενου εισοδήματός σας (ημερήσιες αποδοχές), λαμβανομένων υπόψη ορισμένων ανώτατων ορίων.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Σε περίπτωση διακοπής της εργασίας σας (αρχική διακοπή ή παράταση), πρέπει:

- να συμπληρώσετε το έντυπο διακοπής της εργασίας που σας έδωσε ο γιατρός και
- να αποστείλετε εντός 48 ωρών τα δύο πρώτα φύλλα του εν λόγω εγγράφου στο ταμείο ασθενείας σας και το τρίτο φύλλο στον εργοδότη σας, αν ασκείτε μισθωτή δραστηριότητα.

Συμπληρωματική κάλυψη

Εάν δεν διαθέτετε συλλογική συμπληρωματική ασφάλιση μέσω του εργοδότη/της επιχείρησής σας, μπορείτε να συνάψετε συμπληρωματική ασφάλιση με αλληλασφαλιστική εταιρεία, φορέα πρόνοιας ή ασφαλιστική εταιρεία, προκειμένου να καλύψετε, πλήρως ή εν μέρει, το μέρος των εξόδων υγειονομικής περίθαλψης που δεν καλύπτεται από το υποχρεωτικό καθεστώς.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθενείας σε χρήμα (δηλαδή παροχές που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθένειας) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Όταν εγκαθίσταστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθενοείας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθενοείας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Είτε εσείς είτε ο ασφαλισμένος, του οποίου η ασφάλιση σας καλύπτει, πρέπει να είστε ασφαλισμένος για 10 μήνες τουλάχιστον πριν από την ημερομηνία του τοκετού και να πληροίτε, τη θεωρούμενη ως ημερομηνία σύλληψης ή την ημερομηνία έναρξης της άδειας κυήσεως, τις προϋποθέσεις για την κάλυψη των εξόδων της ιατρικής σας περίθαλψης από την κοινωνική ασφάλιση και τη χορήγηση ημερήσιου επιδόματος σε περίπτωση ασθένειας.

Τι καλύπτεται;

Η ασφάλιση μητρότητας εξασφαλίζει την πλήρη κάλυψη ορισμένων εξόδων που σχετίζονται με την εγκυμοσύνη και τον τοκετό, καθώς και την καταβολή παροχών σε χρήμα κατά τη διάρκεια της άδειας κυήσεως και της άδειας λοχείας της μητέρας, της άδειας υιοθεσίας της μητέρας ή του πατέρα και της άδειας πατρότητας του πατέρα.

Η ασφάλιση μητρότητας καλύπτει όλα τα έξοδα που σχετίζονται με την εγκυμοσύνη, χωρίς να προβλέπεται συμμετοχή του ασφαλισμένου στις δαπάνες. Οι παροχές στους μη μισθωτούς του αγροτικού τομέα και στους μη μισθωτούς εκτός του αγροτικού τομέα είναι ίδιες με αυτές του γενικού καθεστώτος.

Η υγειονομική περίθαλψη

Δικαιούστε πλήρη κάλυψη των δαπανών που σχετίζονται με την εγκυμοσύνη σας, τον τοκετό και τη λοχεία, και συγκεκριμένα: τα ιατρικά έξοδα, τα φαρμακευτικά έξοδα, τα έξοδα νοσηλείας, τα έξοδα εξετάσεων στο πλαίσιο της ιατρικής παρακολούθησης της εγκυμοσύνης και της λοχείας (υποχρεωτικές προγεννητικές και επιλόχειες εξετάσεις).

Ημερήσια αποζημίωση

Οι παροχές σε χρήμα χορηγούνται εφόσον έχει διακοπεί κάθε επαγγελματική δραστηριότητα. Η ενδιαφερόμενη υποχρεούται να πάρει άδεια τουλάχιστον 8 εβδομάδων και δικαιούται να πάρει άδεια 16 εβδομάδων (κατ' αρχήν 6 εβδομάδες πριν από τον τοκετό και 10 εβδομάδες μετά) και, από το τρίτο παιδί, άδεια 26 εβδομάδων. Σε περίπτωση υιοθεσίας, η άδεια μπορεί να μοιραστεί μεταξύ του πατέρα και της μητέρας.

Η διάρκεια της άδειας πατρότητας είναι 11 συνεχόμενες ημέρες ή 18 συνεχόμενες ημέρες σε περίπτωση πολλαπλού τοκετού.

Η διάρκεια της άδειας υιοθεσίας είναι 10 εβδομάδες ή 22 εβδομάδες σε περίπτωση υιοθεσίας περισσότερων του ενός παιδιών.

Το ποσό του ημερήσιου επιδόματος είναι ίσο με τις μέσες ημερήσιες αποδοχές των 3 τελευταίων μηνών, τηρουμένου του ανώτατου ορίου της κοινωνικής ασφάλισης. Το ποσό του ημερήσιου επιδόματος δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από ορισμένο κατώτατο όριο. Οι αποδοχές λαμβάνονται υπόψη αφού αφαιρεθούν οι νόμιμες και συμβατικές εισφορές και οι γενικοί κοινωνικοί φόροι.

Οι μη μισθωτοί εργαζόμενοι, στον αγροτικό τομέα ή εκτός αυτού, μπορούν επίσης να ζητήσουν παροχές σε χρήμα λόγω μητρότητας ή πατρότητας. Πρόκειται για κατ' αποκοπή επίδομα ή για κατ' αποκοπή ημερήσιο επίδομα.

Για να ενημερωθείτε σχετικά με τις απαραίτητες διατυπώσεις και τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, απευθυνθείτε στο ταμείο σας ασφάλισης ασθένειας και στο ταμείο σας

οικογενειακών επιδομάτων. Πρέπει επίσης να συμβουλευθείτε τους ανωτέρω φορείς αν μετακινηθείτε ή μετακομίσετε σε άλλο κράτος μέλος.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Για να λάβετε παροχές μητρότητας, πρέπει να ενημερώσετε το ταμείο ασφάλισης ασθενείας σας προσκομίζοντας βεβαίωση του ιατρού σας, η οποία θα πιστοποιεί ότι είστε έγκυος.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν επιδόματα μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε επιδόματα, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας. Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Οποιοσδήποτε υπαγόμενος στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης, ηλικίας κάτω των 60 ετών, του οποίου η ικανότητά του για εργασία είναι μειωμένη κατά τα 2/3, έχοντας ασφαλιστεί για 12 μήνες τουλάχιστον και κατέχοντας αποδεδειγμένα έμμισθη θέση εργασίας, δικαιούται παροχές αναπηρίας.

Τι καλύπτεται;

Αν είστε ικανός να ασκείτε αμειβόμενη δραστηριότητα, η σύνταξή σας θα είναι ίση με το 30% του μέσου ετήσιου μισθού σας τα 10 καλύτερα αμειβόμενα έτη διά του 10, αν είχατε συμπληρώσει δέκα έτη (ή λιγότερο, αν δεν τα είχατε συμπληρώσει), αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει ένα καθορισμένο ανώτατο όριο. Αν δεν είστε ικανός να ασκείτε αμειβόμενη δραστηριότητα, η σύνταξή σας θα είναι ίση με το 50% του μισθού σας, όπως ορίζεται παραπάνω, χωρίς να υπερβαίνει ένα καθορισμένο ανώτατο όριο. Η σύνταξή σας προσαυξάνεται αν χρειάζεστε τη βοήθεια τρίτου για να εκτελέσετε τις συνηθισμένες πράξεις της καθημερινής ζωής.

Η υγειονομική περίθαλψη

Αν λαμβάνετε σύνταξη αναπηρίας, δικαιούστε επιστροφή των εξόδων ιατρικής περίθαλψης για τον εαυτό σας και για τα μέλη της οικογένειάς σας σε περίπτωση ασθένειας και μητρότητας. Για εσάς τον ίδιο, η επιστροφή γίνεται κατά 100% βάσει του κρατικού τιμολογίου.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;

Οι αιτήσεις χορήγησης σύνταξης αναπηρίας υποβάλλονται στο πρωτοβάθμιο ταμείο ασφάλισης ασθένειας του τόπου κατοικίας σας ή στο περιφερειακό ταμείο ασφάλισης ασθένειας της περιφέρειας Ile de France, αν κατοικείτε στην περιοχή του Παρισιού.

Συμπληρωματική κάλυψη

Εάν δεν διαθέτετε συλλογική συμπληρωματική ασφάλιση μέσω του εργοδότη/της επιχειρήσεώς σας, μπορείτε να συνάψετε συμπληρωματική ασφάλιση με αλληλασφαλιστική εταιρεία, φορέα πρόνοιας ή ασφαλιστική εταιρεία, προκειμένου να καλύψετε, πλήρως ή εν μέρει, το μέρος των εξόδων υγειονομικής περίθαλψης που δεν καλύπτεται από το υποχρεωτικό καθεστώς.

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για την απόδοση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία.* Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70%, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται διόλου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;

Η σύνταξη γήρατος ισχύει για τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα που λαμβάνουν μια βασική παροχή χορηγούμενη από το γενικό καθεστώς ή το γεωργικό καθεστώς και μια συμπληρωματική παροχή χορηγούμενη από τους φορείς που συναποτελούν την AGIRC και την ARRCO. Η ασφάλιση στο συμπληρωματικό καθεστώς είναι υποχρεωτική.

Οι μη μισθωτοί εργαζόμενοι υπάγονται επίσης στα βασικά καθεστώτα και σε υποχρεωτικά συμπληρωματικά καθεστώτα. Οι βασικές συντάξεις που χορηγούνται από τα καθεστώτα των βιοτεχνών, των εμπόρων λιανικής, των βιομηχάνων και των κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ευθυγραμμίζονται με τις συντάξεις του γενικού καθεστώτος.

Για να λάβετε πλήρη σύνταξη πρέπει να έχετε συμπληρώσει την ελάχιστη προβλεπόμενη ασφαλιστική περίοδο και το σχετικό όριο ηλικίας, το οποίο αυξάνεται σταδιακά από τα 60 στα 62 έτη (το 2018) και, εάν δεν πληρείται η προϋπόθεση της ασφαλιστικής περιόδου, από τα 65 στα 67 έτη (το 2023).

Η θεμελίωση του δικαιώματος ξεκινά μόλις οι καταβληθείσες εισφορές είναι αρκετές ώστε να αναγνωρίζεται τουλάχιστον ένα τρίμηνο ασφάλισης. Η ασφάλιση ενός τριμήνου συμπληρώνεται όταν ο ασφαλισμένος λαμβάνει αμοιβή που ισοδυναμεί με 200 ώρες του ελάχιστου μισθού.

Για τα συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά καθεστώτα ισχύουν οι ίδιοι κανόνες όσον αφορά την ηλικία συνταξιοδότησης, χωρίς ωστόσο να προβλέπεται ελάχιστη ασφαλιστική περίοδος.

Τι καλύπτεται;

Η σύνταξη γήρατος υπολογίζεται με βάση τρία στοιχεία: τον μέσο ετήσιο μισθό (25 έτη με τις υψηλότερες αποδοχές), το ποσοστό εκκαθάρισης (μεταξύ 27,5% και 50%) και τον χρόνο ασφάλισης στο καθεστώς.

Ο μέσος ετήσιος μισθός υπολογίζεται βάσει των 25 ετών με τις υψηλότερες αποδοχές για τους ασφαλισμένους που έχουν γεννηθεί μετά το 1947.

Από την ηλικία των 60 έως 62 ετών, για να επιτύχετε εκκαθάριση της σύνταξής σας με το πλήρες ποσοστό (50%), πρέπει να έχετε συμπληρώσει από 160 έως 165 τρίμηνα σε ένα ή περισσότερα καθεστώτα βασικής σύνταξης (160 τρίμηνα για τους ασφαλισμένους που γεννήθηκαν πριν από το 1949, 165 τρίμηνα για όσους γεννήθηκαν το 1954). Το ποσοστό του 50% εφαρμόζεται συστηματικά, ανεξαρτήτως του χρόνου ασφάλισης, όταν ο ασφαλισμένος φθάσει στην ηλικία των 65 έως 67 ετών.

Εάν συνεχίζετε να εργάζεστε ενώ πληροίτε ήδη τις προϋποθέσεις ηλικίας και ελάχιστης ασφαλιστικής περιόδου που απαιτούνται για χορήγηση πλήρους σύνταξης, η βασική σύνταξη γήρατος προσαυξάνεται ανάλογα με τον αριθμό των επιπλέον τριμήνων εργασίας.

Το ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης υπολογίζεται βάσει ενός συστήματος πόντων. Ο αριθμός των πόντων που έχετε συμπληρώσει στα σχετικά καθεστώτα πολλαπλασιάζεται με την αξία των πόντων, όπως αυτή καθορίζεται από τις ενώσεις AGIRC και ARRCO. Η ηλικία στην οποία καταβάλλεται η σύνταξη είναι αντίστοιχη εκείνης του βασικού συστήματος.

Ανώτατες και κατώτατες συντάξεις

Κάθε ασφαλισμένος του οποίου η σύνταξη υπολογίζεται με βάση τον πλήρη συντελεστή μπορεί να ζητήσει μια κατώτατη σύνταξη που καλείται ανταποδοτικό ελάχιστο (*minimum contributif*). Ωστόσο, όταν η σύνταξη υπολογίζεται εφαρμόζοντας τον πλήρη συντελεστή, αλλά με βάση χρόνο ασφάλισης μικρότερο από τον απαιτούμενο αριθμό τριμήνων σε συνάρτηση με την ηλικία, η κατώτατη αυτή σύνταξη υπολογίζεται κατ' αναλογία της πραγματικής διάρκειας της ασφάλισης στο γενικό καθεστώς.

Η χορηγούμενη σύνταξη δεν μπορεί να υπερβαίνει ένα ανώτατο ποσό που έχει οριστεί στο ήμισυ του ανώτατου μισθού που υπόκειται σε εισφορές.

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η σύνταξη προσαυξάνεται εφόσον:

- ο συνταξιοδοτούμενος απέκτησε ή ανέθρεψε τουλάχιστον τρία παιδιά
- έχει ασκήσει δραστηριότητα ενώ έπασχε από αναπηρία
- ο συνταξιοδοτούμενος χρειαζόταν, πριν από ορισμένη ηλικία, τη βοήθεια τρίτου για να εκτελέσει τις συνήθεις καθημερινές δραστηριότητες.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;

Οι αιτήσεις χορήγησης σύνταξης γήρατος υποβάλλονται στο ταμείο συνταξιοδοτικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας στην εργασία (CARSAT) του τόπου κατοικίας σας ή στο Εθνικό ταμείο ασφάλισης γήρατος (CNAV) αν κατοικείτε στην περιοχή του Παρισιού.

Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται σε άλλο καθεστώς εκτός του γενικού καθεστώτος, πρέπει να συμβουλευθούν τις διευθύνσεις στο [παράρτημα I](#).

Αν κατοικείτε στη Γαλλία, ταυτόχρονα με την υποβολή αίτησης χορήγησης σύνταξης στο βασικό ταμείο, πρέπει να απευθυνθείτε στο τελευταίο ταμείο επικουρικής σύνταξης στο οποίο υπαγόσασταν.

Η σύνταξη αρχίζει να καταβάλλεται το νωρίτερο την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα από την υποβολή της αίτησης.

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.
- Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε επίδομα επιζώντων;

Στο γενικό καθεστώς και στα καθεστώτα που ευθυγραμμίζονται με αυτό, η σύνταξη επιζώντος χορηγείται στον/στην επιζώντα/ώσα σύζυγο ηλικίας 55 ετών ή μεγαλύτερης (σύνταξη επιζώντος, *pension de réversion*), ή ηλικίας κάτω των 55 ετών (σύνταξη αναπηρίας χήρου/χήρας, *pension de veuf ou de veuve invalide*). Σε ορισμένα ειδικά καθεστώτα και στα συμπληρωματικά καθεστώτα, τα ορφανά μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αξιώσουν την παροχή ορφανού.

Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις ως προς το εισόδημα, σύνταξη επιζώντος χορηγείται στον επιζώντα σύζυγο ή σε διαζευγμένο πρώην σύζυγο ηλικίας τουλάχιστον 55 ετών (ή 51 εάν ο ασφαλισμένος απεβίωσε πριν από την 1/1/2009).

Στο πλαίσιο των συμπληρωματικών καθεστώτων ARRCO (για τους μισθωτούς) και AGIRC (για τα στελέχη), οι παροχές επιζώντων καταβάλλονται σε χήρο/χήρα που δεν έχει ξαναπαντρευτεί και είναι ηλικίας τουλάχιστον 55 (ARRCO) ή 60 (AGIRC) ετών. Δεν ισχύει προϋπόθεση ηλικίας εάν ο χήρος ή η χήρα είναι άτομο με αναπηρία ή έχει δύο συντηρούμενα τέκνα.

Επίδομα θανάτου

Η ασφάλιση θανάτου προβλέπει την καταβολή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ενός κατ' αποκοπή ποσού στα πρόσωπα που την ημέρα του θανάτου ήταν πραγματικά, πλήρως και μονίμως συντηρούμενα από τον ασφαλισμένο. Αν δεν προβληθεί δικαίωμα προτεραιότητας εντός ενός μήνα, το επίδομα θανάτου χορηγείται στον επιζώντα σύζυγο ή στο σύντροφο κατόπιν αστικού συμφώνου αλληλεγγύης (PACS) ή, αν δεν υπάρχουν οι προαναφερόμενοι, στους κατιόντες, στους ανιόντες, σε κάθε πρόσωπο συντηρούμενο από τον ασφαλισμένο (συμβίο, συγκάτοικο κ.λπ.).

Τι καλύπτεται;

Το ποσό της βασικής σύνταξης ισούται με το 54% της σύνταξης γήρατος του αποθανόντος συζύγου. Υπόκειται σε έλεγχο εισοδηματικών πόρων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να σωρευθεί με τις ατομικές παροχές γήρατος ή αναπηρίας. Εάν ο χήρος/η χήρα είναι διαζευγμένος/η, η σύνταξη διαιρείται κατ' αναλογία προς τα έτη του γάμου.

Η σύνταξη αναπηρίας χήρου/χήρας χορηγείται σε επιζώντα/επιζώσα σύζυγο ηλικίας κάτω των 55 ετών με αναπηρία, η οποία μειώνει την ικανότητά του/της προς εργασία ή βιοπορισμό κατά 66,66%. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της εν λόγω σύνταξης είναι ότι ο αποθανών ασφαλισμένος έπρεπε να λαμβάνει ή να δικαιούταν, κατά τη στιγμή του θανάτου του, σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας.

Συμπλήρωμα που αντιστοιχεί σε εφάπαξ ποσό ανά τέκνο προστίθεται στη σύνταξη χηρείας όταν ο/η επιζών/ώσα σύζυγος έχει ένα τουλάχιστον εξαρτώμενο τέκνο ηλικίας κάτω των 16 ετών. Προσαύξηση 10 % επί της σύνταξης καταβάλλεται όταν ο δικαιούχος έχει αποκτήσει ή αναθρέψει τουλάχιστον τρία παιδιά επί εννέα έτη προτού αυτά συμπληρώσουν 16 χρόνια ζωής.

Το επίδομα χηρείας εξασφαλίζει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στον επιζώντα σύζυγο του αποθανόντος ασφαλισμένου το ωφέλημα ενός προσωρινού επιδόματος που χορηγείται για να του επιτρέψει να ενταχθεί ή να επανενταχθεί στην επαγγελματική ζωή. Χορηγείται για 2 έτη κατ' ανώτατο όριο σε κάθε άτομο ηλικίας κάτω των 55 ετών με περιορισμένους προσωπικούς πόρους.

Στο πλαίσιο των συμπληρωματικών καθεστώτων ARRCO και AGIRC, οι συντάξεις επιζώντων αντιστοιχούν στο 60% της σύνταξης του αποθανόντος συζύγου. Σε περίπτωση διαζυγίου, η σύνταξη διαιρείται μεταξύ των επιζώντων συζύγων που δεν έχουν συνάψει νέο γάμο, κατ' αναλογία προς τα έτη του γάμου.

Επίδομα Θανάτου

Το επίδομα θανάτου ισούται με το 90πλάσιο των ημερήσιων αποδοχών του ασφαλισμένου που ορίζονται όπως στην περίπτωση του επιδόματος ασθένειας. Δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το 1% του ετήσιου ανώτατου ορίου της κοινωνικής ασφάλισης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα τέταρτο του εν λόγω ετήσιου ανώτατου ορίου. Για περισσότερες πληροφορίες, απευθυνθείτε στο ταμείο σας κοινωνικής ασφάλισης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;

Οι αιτήσεις χορήγησης σύνταξης επιζώντος υποβάλλονται στο ταμείο συνταξιοδοτικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας στην εργασία (CARSAT) του τόπου κατοικίας σας ή στο Εθνικό ταμείο ασφάλισης γήρατος (CNAV) αν κατοικείτε στην περιοχή του Παρισιού.

Οι αιτήσεις χορήγησης σύνταξης αναπηρίας χήρου ή χήρας υποβάλλονται στο πρωτοβάθμιο ταμείο ασφάλισης ασθένειας του τόπου κατοικίας σας ή στο περιφερειακό ταμείο ασφάλισης ασθένειας της περιφέρειας Ile de France, αν κατοικείτε στην περιοχή του Παρισιού.

Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται σε άλλο καθεστώς εκτός του γενικού καθεστώτος, πρέπει να συμβουλευθούν τις διευθύνσεις στο [παράρτημα I](#).

Αν κατοικείτε στη Γαλλία, ταυτόχρονα με την υποβολή αίτησης χορήγησης σύνταξης στο βασικό ταμείο, πρέπει να απευθυνθείτε στο τελευταίο ταμείο επικουρικής σύνταξης στο οποίο υπαγόσασταν.

Η σύνταξη αρχίζει να καταβάλλεται το νωρίτερο την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα από την υποβολή της αίτησης.

Επίδομα Θανάτου

Η αίτηση χορήγησης επιδόματος θανάτου υποβάλλεται στο ασφαλιστικό ταμείο του αποθανόντος εργαζομένου.

Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις αναπηρίας και γήρατος (βλ. κεφάλαια V και VI). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξάρτητα του τόπου κατοικίας του επιζώντος/ώσας συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές;

Οι μισθωτοί εργαζόμενοι (στον γεωργικό τομέα και εκτός αυτού) και οι κάτοχοι γεωργικής εκμετάλλευσης υπάγονται υποχρεωτικά σε ασφάλιση κατά εργατικών ατυχημάτων.

Η ασφάλιση κατά εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών καλύπτει τα εργατικά ατυχήματα που προκύπτουν ή προκαλούνται από την εργασία σας, τα ατυχήματα στη διαδρομή από και προς την εργασία και τις ασθένειες από τις οποίες προσβληθήκατε στην εργασία και οι οποίες περιλαμβάνονται στην επίσημη κατάσταση επαγγελματικών ασθενειών ή προκαλούνται άμεσα από τη συνήθη εργασία, κατόπιν εμπειρογνωμοσύνης επιτροπής αναγνώρισης των επαγγελματικών ασθενειών.

Τι καλύπτεται;

Μετά από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, δικαιούστε ιατρική περίθαλψη και ημερήσια αποζημίωση, και, ενδεχομένως, σύνταξη λόγω μόνιμης αναπηρίας. Σε περίπτωση θανάτου, οι δικαιούχοι σας μπορούν επίσης να λάβουν σύνταξη.

Ημερήσια αποζημίωση

Αν είστε μισθωτός, δικαιούστε ημερήσια αποζημίωση από την πρώτη ημέρα ανικανότητας για εργασία. Η αποζημίωση ανέρχεται στο 60% των ακαθάριστων ημερησίων αποδοχών σας τις πρώτες 28 ημέρες και στη συνέχεια στο 80% αυτών, αλλά δεν μπορεί να υπερβεί το 0,834% του ετήσιου ανώτατου ορίου της κοινωνικής ασφάλισης. Η ημερήσια αποζημίωση των κατόχων γεωργικής εκμετάλλευσης αποτελεί κατ' αποκοπή ποσό και χορηγείται από την όγδοη ημέρα διακοπής της εργασίας.

Σύνταξη μόνιμης ανικανότητας

Αν, μετά από ατύχημα ή ασθένεια, έχετε μόνιμη ανικανότητα για εργασία, είτε μερική (τουλάχιστον 10% για τους μισθωτούς ή 30% για τους κατόχους γεωργικής εκμετάλλευσης) είτε ολική, δικαιούστε σύνταξη. Το ποσό της σύνταξης εξαρτάται από τον μισθό που λαμβάνετε τους 12 τελευταίους μήνες πριν από την ανικανότητά σας και από τον βαθμό μόνιμης ανικανότητας.

Σύνταξη θανάτου

Το καθεστώς των μισθωτών καταβάλλει σύνταξη στον/στη σύζυγο, στον/στη σύντροφο ή στο πρόσωπο που έχει συνδεθεί με το θύμα μέσω αστικού συμφώνου αλληλεγγύης (PACS), στα παιδιά μέχρι 20 ετών και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στους γονείς του αποθανόντος ασφαλισμένου. Η σύνταξη αυτή ισοδυναμεί με ποσοστό των ετήσιων αποδοχών του αποθανόντος ασφαλισμένου. Το ποσοστό αυτό είναι 40% για τον/τη σύζυγο (60% σε ορισμένες περιπτώσεις), 25% για καθένα από τα δύο πρώτα παιδιά και 20% για κάθε επιπλέον παιδί.

Το συνολικό ποσό των συντάξεων επιζώντος που εισπράττουν οι επιζώντες θύματος εργατικού ατυχήματος δεν μπορεί να υπερβαίνει το 85% των ετήσιων αποδοχών του αποθανόντος.

Η υγειονομική περίθαλψη

Προσκομίζοντας το έντυπο ατυχήματος δικαιούστε δωρεάν υγειονομική περίθαλψη, φάρμακα, νοσοκομειακή περίθαλψη, συσκευές και προθέσεις, χωρίς να προπληρώσετε τα έξοδα (εκτός αν το σχετικό ποσό υπερβαίνει το κρατικό τιμολόγιο).

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, δικαιούστε επαγγελματική επανεκπαίδευση και φυσική αποκατάσταση.

Οι δικαιούχοι σύνταξης εργατικού ατυχήματος που έχει επιφέρει μόνιμη ανικανότητα βαθμού τουλάχιστον 66,66% δικαιούνται, χωρίς να ισχύει η συμμετοχή του ασφαλισμένου στις δαπάνες, παροχές της ασφάλισης ασθένειας και της ασφάλισης μητρότητας σε είδος. Οι δικαιούχοι σύνταξης επιζώντος δικαιούνται επίσης παροχές της ασφάλισης ασθένειας και της ασφάλισης μητρότητας σε είδος.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Σε περίπτωση ατυχήματος, πρέπει να ενημερώσετε αμελλητί τον εργοδότη σας και να του γνωστοποιήσετε τα ονόματα και τις διευθύνσεις των μαρτύρων του ατυχήματος. Ο εργοδότης θα υποβάλει δήλωση στο ταμείο σας και θα σας χορηγήσει το έντυπο ατυχήματος που θα σας επιτρέψει να λάβετε παροχές σε είδος (περίθαλψη) χωρίς να προκαταβάλετε τα έξοδα.

Σε περίπτωση υποτροπής, το έντυπο ατυχήματος εκδίδεται πλέον από το ταμείο ασθένειας και όχι από τον εργοδότη.

Αν προσβληθείτε από επαγγελματική ασθένεια, πρέπει να ενημερώσετε σχετικά το ταμείο σας εντός 15 ημερών από την έναρξη της ανικανότητάς σας για εργασία. Η δήλωσή σας πρέπει να απευθύνεται στο ταμείο, συνοδευόμενη από δύο αντίτυπα της ιατρικής βεβαίωσης του γιατρού σας. Κατόπιν ιατρικής εξέτασης, το ταμείο σας ενημερώνει για την απόφασή του.

Σε περίπτωση θανάτου του θύματος, η αίτηση χορήγησης παροχών επιζώντος κατατίθεται στο πρωτοβάθμιο ταμείο ασφάλισης ασθένειας (*caisse primaire d'assurance maladie (CPAM)*), όσον αφορά τους μισθωτούς που είναι ασφαλισμένοι στο γενικό καθεστώς, και στο Γεωργικό Ταμείο Κοινωνικής Αλληλασφάλισης (*caisse de mutualité sociale agricole*), όσον αφορά τους μισθωτούς του γεωργικού τομέα και τους κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Το δικαίωμά σας σε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τις παροχές ασθένειας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο ΙΧ: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Δικαιούστε τα οικογενειακά επιδόματα που χορηγεί η Γαλλία αν εσείς και η οικογένειά σας κατοικείτε στη Γαλλία και αν επιβαρύνεστε πραγματικά και μόνιμα με τη συντήρηση ενός τουλάχιστον παιδιού. Η χορήγηση ορισμένων παροχών εξαρτάται από το εισόδημά σας.

Τα οικογενειακά επιδόματα καθαυτά (επίδομα τέκνου) χορηγούνται σε οικογένειες με δύο ή περισσότερα συντηρούμενα παιδιά· ωστόσο, ορισμένες παροχές όπως οι παροχές απόκτησης τέκνου, το στεγαστικό επίδομα, το επίδομα κατά την έναρξη του σχολικού έτους, το επίδομα ειδικής αγωγής και το επίδομα συντήρησης, μπορούν επίσης να χορηγηθούν και σε όσους έχουν ένα μόνο παιδί.

Δικαιούχοι

Για την καταβολή του στεγαστικού επιδόματος και του οικογενειακού επιδόματος, το όριο ηλικίας των παιδιών είναι τα 21 έτη αντί των 20 ετών που ισχύει για τις υπόλοιπες παροχές. Τέλος, για να αντισταθμιστεί η οικονομική απώλεια που υφίστανται οι οικογένειες με τρία και περισσότερα παιδιά όταν το μεγαλύτερο συμπληρώνει το 20^ο έτος της ηλικίας του, χορηγείται ένα κατ' αποκοπή επίδομα για ένα έτος. Τα οικογενειακά επιδόματα δεν χορηγούνται για το πρώτο παιδί.

Τι καλύπτεται;

Τα ακόλουθα οικογενειακά επιδόματα προβλέπονται από τη γαλλική νομοθεσία:

- παροχή για την απόκτηση τέκνου, η οποία περιλαμβάνει:
  - επίδομα γέννησης ή υιοθεσίας,
  - βασικό επίδομα,
  - συμπλήρωμα για επιλογή εκπαίδευσης τέκνου,
  - συμπλήρωμα για επιλογή φροντίδας τέκνου,
- καθεαυτού οικογενειακό επίδομα (επίδομα τέκνου),
- οικογενειακό επίδομα,
- επίδομα στέγασης,
- επίδομα ειδικής αγωγής,
- επίδομα συντήρησης,
- επίδομα έναρξης σχολικής χρονιάς,
- ημερήσιο επίδομα για παρουσία γονέα.

Τα οικογενειακά επιδόματα είναι δυνατό να προσαυξηθούν σε συνάρτηση με την ηλικία.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα υπόλοιπα οικογενειακά επιδόματα, ανατρέξτε στους πίνακες [MISSOC](#).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Πρέπει να υποβάλετε αίτηση στο ταμείο οικογενειακών επιδομάτων του τόπου κατοικίας της οικογένειάς σας.

Για να πληροφορηθείτε ποια είναι τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλετε για τις προαναφερθείσες επί μέρους παροχές, συμβουλευθείτε τον οδηγό οικογενειακών

επιδομάτων που δημοσιεύει το ταμείο οικογενειακών επιδομάτων ή επικοινωνήστε με το γεωργικό ταμείο κοινωνικής αλληλασφάλισης του τόπου κατοικίας σας ή επισκεφθείτε τον ιστότοπο του ταμείου οικογενειακών επιδομάτων.

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και τα ποσά των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο.* Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο να σας χορηγεί τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσότερων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των επιδομάτων που προβλέπονται βάσει της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως εάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διέμεναν και να ήταν ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και δεν μπορούν επομένως να «εξαγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Μόνο οι μισθωτοί μπορούν να αξιώσουν παροχή ανεργίας.

Δικαιούστε το παροχή ανεργίας εφόσον πληροίτε τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

- δεν έχετε αποχωρήσει οικιοθελώς από την εργασία σας ·
- είστε εγγεγραμμένος ως αιτών εργασία και έχετε δώσει τη συγκατάθεσή σας για ένα προσωπικό σχέδιο επιστροφής στην εργασία ·
- αναζητείτε πραγματικά και αδιάκοπα εργασία ·
- είστε σωματικά ικανός για εργασία ·
- δεν πληροίτε τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση πλήρους σύνταξης ·
- έχετε αποδεδειγμένα ασφαλιστεί για το ελάχιστο απαιτούμενο διάστημα σε καθεστώς ασφάλισης ανεργίας (τουλάχιστον 4 μήνες κατά τους τελευταίους 28 μήνες (36 μήνες, εάν είστε άνω των 50 ετών).

Τι καλύπτεται;

Το ημερήσιο επίδομα αποτελείται από δύο μέρη, ένα σταθερό και ένα μεταβλητό, το οποίο ισοδυναμεί με το 40,4 % του μισθού αναφοράς. Δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από το 57,4 % του μισθού αναφοράς αλλά ούτε και υψηλότερο από το 75 %.

Η διάρκεια χορήγησης της παροχής ανεργίας (μεταξύ 4 και 24 μηνών – ή 36 μήνες εάν ο δικαιούχος είναι ηλικίας 50 ετών και άνω) εξαρτάται από τον συμπληρωμένο χρόνο ασφάλισης και την ηλικία του αναζητούντος εργασία.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;

Αν εργαζόσασταν στη Γαλλία και χάσατε την εργασία σας, πρέπει να εγγραφείτε αμέσως ως αναζητών εργασία στην υπηρεσία απασχόλησης (*Pôle emploi*) του τόπου κατοικίας σας, για να λάβετε ενδεχομένως παροχές ανεργίας και να διατηρήσετε τα δικαιώματά σας στις παροχές κοινωνικής ασφάλισης.

Μπορείτε να υποβάλετε την αίτησή σας για προεγγραφή τηλεφωνικώς ή ηλεκτρονικά μέσω του [ιστότου](#) της υπηρεσίας απασχόλησης. Μέσω της διαδικασίας αυτής ορίζεται ραντεβού και ενημερώνεστε σχετικά με τα έγγραφα που πρέπει να προσκομίσετε.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

---

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι

Πότε δικαιούστε επίδομα λόγω ελάχιστων πόρων;

Η γαλλική νομοθεσία προβλέπει διάφορα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων για άτομα με σταθερή και πραγματική διαμονή στη Γαλλία, των οποίων τα οικονομικά μέσα δεν υπερβαίνουν ορισμένο όριο.

Εισόδημα ενεργού αλληλεγγύης

Το εισόδημα ενεργού αλληλεγγύης (*revenu de solidarité active, RSA*) προορίζεται ως συμπλήρωμα του εισοδήματος από εργασία για τα άτομα με ανεπαρκές επαγγελματικό εισόδημα, ώστε να διασφαλίζεται ελάχιστο εισόδημα για όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους και να προάγεται η επαγγελματική δραστηριότητα με ταυτόχρονη καταπολέμηση του αποκλεισμού.

Χορηγείται σε άτομα ηλικίας άνω των 25 ετών (ή και κάτω των 25, εφόσον πρέπει να φροντίσουν τουλάχιστον ένα παιδί, ακόμη και προτού γεννηθεί, ή εφόσον μπορούν να αποδείξουν την ύπαρξη ελάχιστης περιόδου δραστηριότητας), τα οποία δεν έχουν φτάσει σε ηλικία συνταξιοδότησης.

Οι δικαιούχοι του RSA υποχρεούνται να αναζητούν εργασία, να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να δημιουργήσουν δική τους δραστηριότητα ή να παρακολουθούν προβλεπόμενες δραστηριότητες ένταξης.

Επίδομα ενήλικα με αναπηρία

Το επίδομα ενήλικα με αναπηρία (*allocation pour adulte handicapé, AAH*) εγγυάται ελάχιστους πόρους για άτομα με αναπηρία ηλικίας άνω των 20 και κάτω των 60 ετών.

Επίδομα αλληλεγγύης ηλικιωμένων και συμπληρωματικό επίδομα αναπηρίας

Το επίδομα αλληλεγγύης ηλικιωμένων (*allocation de solidarité aux personnes âgées, ASPA*) και το συμπληρωματικό επίδομα αναπηρίας (*allocation supplémentaire d'invalidité, ASI*) χορηγούνται επιπλέον των παροχών κοινωνικής ασφάλισης για ηλικιωμένους ή άτομα με αναπηρία που δεν πληρούν (εξολοκλήρου) τις προϋποθέσεις ασφάλισης. Το επίδομα ASPA παρέχεται σε άτομα που έχουν φτάσει σε ηλικία που τους επιτρέπει να συνταξιοδοτηθούν και το ASI σε άτομα με αναπηρία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης γήρατος.

Επίδομα ειδικής αλληλεγγύης

Το επίδομα ειδικής αλληλεγγύης (*allocation de solidarité spécifique, ASS*) εγγυάται ελάχιστο εισόδημα σε όσους είναι μεν ικανοί να εργαστούν αλλά δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για λήψη πλήρους σύνταξης (βλ. κεφάλαιο VI).

Οι δικαιούχοι πρέπει να καταβάλλουν προσπάθειες για την επάνοδο στην εργασία.

Προσωρινό επίδομα περιόδου αναμονής

Τέλος, το προσωρινό επίδομα περιόδου αναμονής (*allocation temporaire d'attente, ATA*) παρέχει προσωρινό εισόδημα σε ορισμένους αιτούντες εργασία (άτομα που αναμένουν επανένταξη στην εργασία, αιτούντες άσυλο, ορισμένοι αλλοδαποί), οι οποίοι δεν δικαιούνται παροχές ασφάλισης ανεργίας.

Οι δικαιούχοι πρέπει να καταβάλλουν προσπάθειες για την επάνοδο στην εργασία.

Τι καλύπτεται;

Το ύψος των παροχών μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τη σύνθεση και τους πόρους του νοικοκυριού του αιτούντος.

Εισόδημα ενεργού αλληλεγγύης

Το εισόδημα ενεργού αλληλεγγύης χορηγείται για τρίμηνες περιόδους, οι οποίες μπορούν να ανανεώνονται. Το ύψος του εξαρτάται από την οικογενειακή κατάσταση του αιτούντος.

Άλλες παροχές

Για τις υπόλοιπες διαθέσιμες παροχές ισχύουν τα εξής:

- Το επίδομα ενήλικα με αναπηρία (*allocation pour adulte handicapé, AAH*) χορηγείται ανεξάρτητα από τη σύνθεση του νοικοκυριού. Μπορούν να προβλέπονται διάφορα συμπληρώματα. Το AAH χορηγείται για ελάχιστο διάστημα ενός έτους και για μέγιστο 10 ετών.
- Το επίδομα αλληλεγγύης ηλικιωμένων (*allocation de solidarité aux personnes âgées, ASPA*) χορηγείται εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.
- Το συμπληρωματικό επίδομα αναπηρίας (*Allocation supplémentaire d'invalidité, ASI*) χορηγείται εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.
- Το επίδομα ειδικής αλληλεγγύης (*allocation de solidarité spécifique, ASS*) χορηγείται για εξάμηνες περιόδους με δυνατότητα ανανέωσης.
- Το προσωρινό επίδομα περιόδου αναμονής (*allocation temporaire d'attente, ATA*) είτε ανανεώνεται κάθε μήνα είτε καταβάλλεται για μέγιστο διάστημα 12 μηνών, ανάλογα με την κατάσταση του δικαιούχου.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων;

Για το εισόδημα ενεργού αλληλεγγύης (*revenu de solidarité active, RSA*), η αίτηση εξετάζεται από τους φορείς που ορίζουν τα γενικά συμβούλια (*conseils généraux*, αντίστοιχα των νομαρχιακών συμβουλίων).

Το δικαίωμα για χορήγηση επιδόματος ενήλικα με αναπηρία (*allocation pour adulte handicapé, AAH*) εξετάζεται από την επιτροπή για τα δικαιώματα και την αυτονομία των ατόμων με αναπηρία (*Commission des droits et de l'autonomie des personnes handicapées*).

Οι αιτήσεις για επίδομα ειδικής αλληλεγγύης (*allocation de solidarité spécifique, ASS*) και για προσωρινό επίδομα περιόδου αναμονής (*allocation temporaire d'attente, ATA*) εξετάζονται από τον φορέα που είναι αρμόδιος να καταβάλλει τα παροχές ανεργίας (*Pôle emploi*).

Οι αιτήσεις για επίδομα αλληλεγγύης ηλικιωμένων (*allocation de solidarité aux personnes âgées, ASPA*) και για συμπληρωματικό επίδομα αναπηρίας (*Allocation supplémentaire d'invalidité, ASI*) εξετάζονται από τους φορείς (ταμεία) που είναι αρμόδιοι για την καταβολή των παροχών γήρατος και αναπηρίας.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλεια και όχι τα επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Το γαλλικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης δεν βασίζεται σε μια ομοιογενή προσέγγιση σε ό,τι αφορά την απώλεια της αυτονομίας και της ικανότητας εκτέλεσης των δραστηριοτήτων της καθημερινής ζωής. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης καλύπτονται επομένως από διάφορα νομοθετήματα.

Συμπλήρωμα για φροντίδα από τρίτους

Η νομοθεσία προβλέπει συμπλήρωμα για φροντίδα από τρίτους (*majoration pour aide d'une tierce personne*) σε περίπτωση:

- σύνταξης αναπηρίας (*pension d'invalidité*)
- σύνταξης γήρατος (*pension de vieillesse*) (υπό προϋποθέσεις) ή
- σύνταξης λόγω εργατικού ατυχήματος (*rente d'accident de travail*).

Οι δικαιούχοι πρέπει να έχουν φτάσει σε ηλικία που τους επιτρέπει να λάβουν πλήρη σύνταξη, ανεξαρτήτως της διάρκειας ασφάλισης κατά τη στιγμή της εξέτασης του δικαιώματός τους και να χρειάζονται φροντίδα από τρίτους για την εκτέλεση βασικών δραστηριοτήτων της καθημερινής ζωής.

Συμπλήρωμα ειδικής αγωγής για ανάπηρο παιδί

Συμπλήρωμα ειδικής αγωγής για ανάπηρο παιδί (*complément d'allocation d'éducation de l'enfant handicapé*) χορηγείται σε παιδιά ηλικίας κάτω των 20 ετών που διαμένουν στη Γαλλία και έχουν βαθμό αναπηρίας τουλάχιστον 80 % ή, σε ειδικές περιπτώσεις, μεταξύ 50 και 80 %.

Επίδομα αποζημίωσης αναπηρίας και επίδομα για απώλεια αυτονομίας

Πρόκειται για δύο ακόμη επιδόματα μακροχρόνιας περίθαλψης που πρέπει να αναφερθούν.

Το πρώτο είναι το επίδομα αποζημίωσης αναπηρίας (*prestation de compensation du handicap*) για άτομα με αναπηρία, ηλικίας κάτω των 60 ετών, τα οποία διαμένουν στη Γαλλία και πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια αναπηρίας.

Το δεύτερο είναι το επίδομα για απώλεια αυτονομίας (*allocation personnalisée d'autonomie*) για ηλικιωμένους άνω των 60 ετών, οι οποίοι διαμένουν στη Γαλλία και αντιμετωπίζουν πρόβλημα αυτονομίας. Η παροχή αυτή δεν υπόκειται σε προϋπόθεση ανυπαρξίας πόρων, παρότι το ύψος της ποικίλει ανάλογα με το ύψος των υφιστάμενων πόρων/εισοδήματος.

Τι καλύπτεται;

Παροχές σε είδος

Το επίδομα αποζημίωσης αναπηρίας (*prestation de compensation du handicap*) και το επίδομα για απώλεια αυτονομίας (*allocation personnalisée d'autonomie*) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη των εξόδων της κατ' οίκον φροντίδας και της μερικής ή πλήρους περίθαλψης σε κέντρο φροντίδας.

Όσον αφορά την κατ' οίκον φροντίδα, αξιολογείται η βοήθεια που απαιτείται ώστε ο δικαιούχος να μπορεί να μένει στο σπίτι του. Το ύψος της παροχής εξαρτάται από το σχέδιο

βοήθειας που χρησιμοποιείται, λαμβανομένου υπόψη του βαθμού συμμετοχής του δικαιούχου και υπολογιζόμενο με βάση τα οικονομικά του μέσα.

Για μερική περίθαλψη σε κέντρο φροντίδας, μπορεί να παρέχεται περίθαλψη ημέρας σε εξειδικευμένο κέντρο. Ο αριθμός των ωρών φροντίδας που παρέχονται εξαρτάται από την αξιολόγηση της ανάγκης για βοήθεια.

Όσον αφορά την πλήρη περίθαλψη σε κέντρο φροντίδας (δηλαδή φιλοξενία σε κοινωνικό ή ιατρο-κοινωνικό ίδρυμα, νοσοκομειακή περίθαλψη σε ίδρυμα υγειονομικής περίθαλψης ή σε ίδρυμα φιλοξενίας εξαρτώμενων ηλικιωμένων ατόμων (*Établissement pour hébergement pour personnes âgées dépendantes, EHPAD*)), το ύψος της παροχής ισούται με το ποσό των εξόδων που αντιστοιχούν στον βαθμό απώλειας αυτονομίας σύμφωνα με τις χρεώσεις του ιδρύματος, αφαιρουμένης της συμμετοχής του ίδιου του δικαιούχου.

Παροχές σε χρήμα

Το συμπλήρωμα για φροντίδα από τρίτους (*majoration pour aide d'une tierce personne*) ισούται με το 40 % της σύνταξης, το οποίο δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από ελάχιστο ποσό που ορίζεται με σχετικό διάταγμα.

Το συμπλήρωμα ειδικής αγωγής για ανάπηρο παιδί (*complément d'allocation d'éducation de l'enfant handicapé*) περιλαμβάνει έξι επιμέρους κατηγορίες συμπληρώματος. Προβλέπεται ειδική προσαύξηση για τέκνα συντηρούμενα από έναν και μόνο γονέα, ο οποίος λαμβάνει επίδομα και συμπλήρωμα για ανάπηρο παιδί, τουλάχιστον δεύτερης κατηγορίας.

Άλλες παροχές

Άλλες παροχές περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις για την αγορά ή ενοικίαση ειδικού εξοπλισμού, την προσαρμογή συχνά χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού, την προσαρμογή του χώρου κατοικίας, τη βοήθεια στις μετακινήσεις, τη βοήθεια σε ειδικές ή εξαιρετικές περιστάσεις και τα ζώα συνοδούς.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Για το συμπλήρωμα για φροντίδα από τρίτους (*majoration pour aide d'une tierce personne*), η αίτησή σας εξετάζεται από την ιατρική υπηρεσία του αρμόδιου ταμείου.

Οι αιτήσεις για το συμπλήρωμα ειδικής αγωγής ανάπηρου παιδιού (*complément d'allocation d'éducation de l'enfant handicapé*) και για το επίδομα αποζημίωσης αναπηρίας (*prestation de compensation du handicap*) εξετάζονται από την αρμόδια διεπιστημονική ομάδα.

Η αξιολόγηση που αφορά τη χορήγηση το επιδόματος για απώλεια αυτονομίας (*allocation personnalisée d'autonomie*) γίνεται από τη σχετική ιατρο-κοινωνική ομάδα.

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

* Ορισμένες μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και δεν μπορούν επομένως να «εξαγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, μπορείτε να αναζητήτε τον φορέα με τον οποίο επιθυμείτε να επικοινωνήσετε στον κατάλογο φορέων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>

Υπουργεία

Υπουργείο εργασίας, απασχόλησης και υγείας
<http://www.travail-emploi-sante.gouv.fr/>

Υπουργείο αλληλεγγύης και κοινωνικής συνοχής
<http://www.solidarite.gouv.fr/>

Υπουργείο προϋπολογισμού, δημοσίων οικονομικών και κρατικής μεταρρύθμισης
<http://www.budget.gouv.fr/>

Υπουργείο γεωργίας, τροφίμων, αλιείας, υπαίθρου και χωροταξίας
<http://agriculture.gouv.fr/>

Νομικά κείμενα

<http://www.legifrance.gouv.fr>

Γενικές πληροφορίες

<http://www.service-public.fr/>

Δικτυακή πύλη κοινωνικής ασφάλισης

<http://www.securite-sociale.fr/>

Φορέας διασύνδεσης

Κέντρο ευρωπαϊκών και διεθνών διασυνδέσεων κοινωνικής ασφάλισης (CLEISS)
11 rue de la Tour des Dames
F-75436 Paris Cedex 09
<http://www.cleiss.fr/>

Είσπραξη εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και ασφαλιστών

ACOSS
36, rue de Valmy
93108 Montreuil Cedex
<http://www.urssaf.fr/>

Ασφάλιση ασθένειας, μητρότητας, πατρότητας, αναπηρίας, θανάτου και εργατικών ατυχημάτων μισθωτών

Caisse nationale d'assurance maladie maternité des travailleurs salariés (Εθνικό ταμείο ασφάλισης ασθένειας – μητρότητας μισθωτών)
26-50, avenue du Professeur-André-Lemierre

F-75694 Paris Cedex 20
<http://www.ameli.fr/>

Γενικές πληροφορίες για τις συντάξεις

Conseil d'orientation des retraites (Επιτροπή προσανατολισμού για τη συνταξιοδότηση)
<http://www.cor-retraites.fr/>

Πληροφορίες
<http://www.info-retraite.fr/>

Συντάξεις μισθωτών

- **Βασική σύνταξη**
Caisse nationale d'assurance vieillesse (Εθνικό ταμείο ασφάλισης γήρατος)
110 avenue de Flandre
F-75951 Paris Cedex 19
<http://www.cnnav.fr/>
- **Υποχρεωτικές επικουρικές συντάξεις**
AGIRC ARRCO
16-18, rue Jules-César
F-75592 Paris 12
<http://www.agirc-arrco.fr/>

Ανεργία

Unedic
82, rue de Reuilly
F-75012 Paris
<http://www.unedic.org/>

Υπηρεσία απασχόλησης

Le Cinétic
1, avenue du Docteur Gley
<http://www.pole-emploi.fr>

Οικογενειακά επιδόματα

Caisse nationale des allocations familiales
32, avenue de Sibelle
F-75685 Paris Cedex 14
<http://www.caf.fr/>

Καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης των αυτοαπασχολούμενων

RSI
264, avenue du Président Wilson
93457 La plaine Saint Denis cedex
<http://www.le-rsi.fr/>

Ελεύθερα επαγγέλματα

CNAVPL
102, rue de Miromesnil
F-75008 Paris
<http://www.cnavpl.fr/>

Γεωργικό καθεστώς (μισθωτοί και μη μισθωτοί) για όλους τους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένης της εισπραξης

CCMSA
Les Mercuriales
40, rue Jean Jaurès
F-93547 Bagnolet Cedex
<http://www.msa.fr/>

Πληροφορίες για τα ειδικά καθεστώτα

<http://www.regimesspeciaux.org/>

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα¹, παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξαχθούν» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένος στη Γαλλία. Οι ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές για τη Γαλλία είναι οι ακόλουθες:

- Συμπληρωματικά επιδόματα:
  - του Ειδικού Ταμείου Αναπηρίας και
  - του Ταμείου Αλληλεγγύης Γήρατος των αποκτηθέντων δικαιωμάτων (νόμος της 30ής Ιουνίου 1956, κωδικοποιημένος στον τόμο VIII του κώδικα κοινωνικής ασφάλισης) ·
- επίδομα αναπηρίας ενηλίκων (νόμος της 30ής Ιουνίου 1975, κωδικοποιημένος στον τόμο VIII του κώδικα κοινωνικής ασφάλισης) ·
- ειδικό επίδομα (νόμος της 10ης Ιουλίου 1952, κωδικοποιημένος στον τόμο VIII του κώδικα κοινωνικής ασφάλισης) σε σχέση με κεκτημένα δικαιώματα ·
- επίδομα αλληλεγγύης γήρατος (διάταγμα της 24ης Ιουνίου 2004 κωδικοποιημένο στον τόμο VIII του κώδικα κοινωνικής ασφάλισης) από 1ης Ιανουαρίου 2006.

¹ Βλ. παράρτημα X του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009.